

Kõrgtikand

Enne 19. saj. kaunistati aadelkonna voodilinu, padjapüüre ja taskurätte kõrgtikandis monogrammide ning vappidega. Kõrgtikandit võib leida ka väga paljudelt altariinadelt, rättidelt, laudlinadelt ja linikutelt sageli koos mitmete teiste valgetikandiliikidega nagu: rišeljöötikandiga, auktikandi ehk broderiaga, retišellaga, pilutikandiga, hedebotikandiga jne.



19. saj. ja 20.saj. I poolel märgistati kõrgtikandis tikitud monogrammidega jõukamate linnakodanike pesuesemeid, et näidata eseme kuuluvust, sest linnakodanikud lasid oma pesu pesta nn elukutselistel pesunaistel. Seega oli pesu märgistamine oluline, nii sai teenuse osutaja hiljem omanikule esemed tagasi toimetada.



Materjalid ja töövahendid:

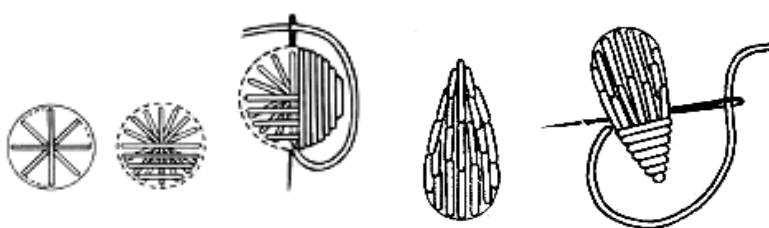
- õhem labase- ja tihedakoeline linane või puuvillane (batist) kangas
- mulineelõng, pärlilõng või mõni muu laugjama keeruga niit
- tikkimisraam
- teravaotsalised käsitöökäärid

Töökäik:

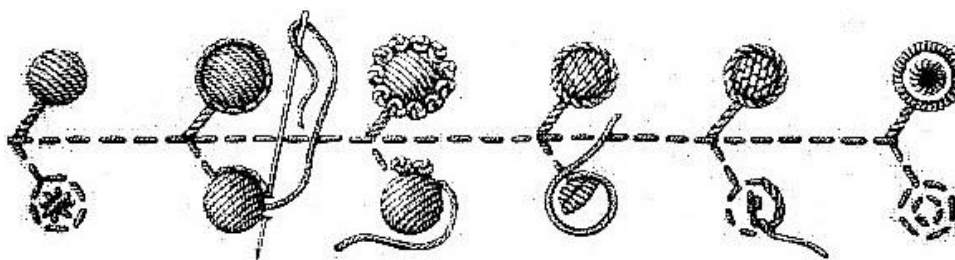
- Kõrgtikandi põhipisteks on mähkpiste, mis katab tihedalt ja ühtlaselt aluspisted.
- Kõrgtikandi mustri kontuurid tikitakse tihedas eelpistes ja motiivi pind täidetakse lödvemate eel-, vars-, ahel- või aedpistetega.
- Aluspistete tikkimisel jälgi, et suurem osa lõngast jääks töö paremale poolele.
- Suurema kumeruse saavutamiseks võib aluspisteid tikkida kontuuri lähedal hõredamalt, keskkohal tihedamalt või mitmekordselt.
- Et kumerused õnnestuksid, ei tohi tikkimislõnga liialt pingutada.
- Aluspisted tee sellise arvestusega, et pealmisi mähkpisteid saaks peale tikkida suunas risti kontuuriga.
- Selleks et motiiv oleks kumeram, tee aluspisted keskkohal tihedamalt või mitmekordselt ülesticku.
- Aluspisteid on soovitatav tikkida jämedama lõngaga, pealistada peenema lõngaga.



- Täidetud motiivid pealista mähkpistetega risti kontuuriga ja aluspistetega.
- Motiivide kontuurid peavad jääma sirged ja puhtad, tikitud pind ühtlaselt sile ja läikiv.



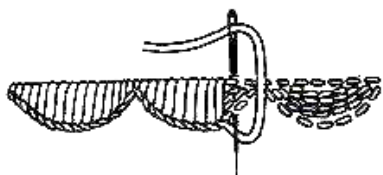
- Kõrgtikandi motiivide juures kasutatakse sageli ka teisi kaunistuspisteid nagu: ahel-, tikk-, vars- ja erinevaid sõlmpisteid.



- Motiivid ei tohiks olla väga suure ja laia pinnaga, sest pealistuspisted muutuksid väga pikaks ning ei kata enam väga hästi pinda või hakkavad eseme kasutamist segama (niidid jäävad millegi taha kinni ja nihkuvad paigast).
- Et pikki niidijookse vältida, siis võiks motiivid kujundada mitme osalisteks (vahega).



- Valgetikandite servad kujundatakse enamasti reljeefsete kaarte või sakkidena.
- Laiemate sämpude piirjooned märgitakse kahekordse eelpistereaga, ridade vahe täidetakse eel-, aed-, vars- või ahelpistes.
- Ääristatakse pealispistete – sämppestetega.
- Ühesuguste kaarte saavutamiseks tuleks märkimisel kasutada šabloon.



Helen Kuslap

